

Your guide to
sexual health and
wellbeing

Jūsų gidas apie
lytinę sveikatą
ir gerovę

What do you know about...

Chlamydia

Vaginal health

Genital herpes

Gonorrhoea

Genital warts

Ką žinote apie ...

Chlamidijozę

Vaginos sveikatą

Genitalijų herpesą

Gonorėją

Genitalijų karpas

LITHUANIAN

healthier
scotland

SCOTTISH GOVERNMENT

Atminkite, kad infekcija galite užsikrėsti ir neturint lytinių santykių.

NHS Health Scotland leidinys

Edinburgo ofisas

Woodburn House
Canaan Lane
Edinburgh EH10 4SG

Glasgo ofisas

Elphinstone House
65 West Regent Street
Glasgow G2 2AF

© NHS Health Scotland, 2009

NHS Health Scotland yra PSO kolaboracinis
centras Sveikatos Puoselėjimui ir
Visuomeninės Sveikatos Vystymuisi

Mes mielai apsvarstysime prašymus
vertimams į kitas kalbas ir formatus.
Prašome susisiekti su mūsų publikacijų
leidėjais adresu marketing@health.scot.nhs.uk
arba skambinti telefonu 0131 536 5500.

Jūsų gidas apie lytinę sveikatą ir gerovę

Chlamidijos: atsakymai į jūsų klausimus

K. Kas yra chlamidijos?

A. Chlamidijos – tai dažna lytiškai plintanti infekcija (LPI), kuri gali paveikti tiek vyrus, tiek moteris. Ją sukelia bakterijos, kurios gali ilgą laiką likti nepastebėtos. Tai dažnai pasitaikanti infekcija – maždaug 1 iš 10 jaunesnių nei 25 metų žmonių tyrimai rodo teigiamus rezultatus.

Daugelis chlamidijomis užsikrėtusių žmonių nepatiria jokių aiškių ligos simptomų ir todėl nežino, kad jie yra infekcijos nešiotojai.

K. Kokie yra chlamidijozės simptomai?

A. Dauguma chlamidijomis užsikrėtusių žmonių nepatiria jokių ligos simptomų. Jei simptomai atsiranda, tai paprastai pasireiškia išskyromis iš varpos arba makšties ir skausmu arba deginančiu jausmu šlapinantis. Moterys taip pat gali justti skausmą lytinio akto metu, bei kraujavimą tarp mėnesinių arba po sekso. Vyrų gali pastebėti šiokių tokį sėklidžių sutinimą ar diskomfortą.

Chlamidijų simptomai gali bet kada apsireikšti reguliarių lytinių santykių metu, bet yra didesnė galimybė, kad jie atsiras praėjus nuo 1 iki 6 savaičių po nesaugaus lytinio akto su chlamidijomis užsikrėtusiu žmogum. Kartais infekcija aptinkama, kai vienas iš partnerių patiria jos simptomus, bet dažniausiai liga diagnozuojama, kai kas nors nueina pasitikrinti.

Kadangi daugiau nei pusė žmonių su chlamidijomis nepatiria jokių simptomų, yra svarbu reguliariai pasitikrinti. Rizika egzistuoja net ir tais atvejais, kai turite lytinius santykius be apsaugos priemonių net ir tik vieną kartą.

K. Kaip galiu užsikrėsti chlamidijomis?

A. Chlamidijomis galite užsikrėsti lytinių santykių metu, kai santykiaujate be apsaugos priemonių ar dalinatės sekso žaislais. Chlamidijas taip pat gali perduoti infekuota motina savo kūdikiui gimdymo metu. Tokiais atvejais, kūdikis gali patirti akių arba krūtinės infekcijas.

Bet kuris lytiškai aktyvus žmogus gali užsikrėsti chlamidijomis, tačiau ši infekcija dažniausiai aptinkama tarp moterų nuo 15 iki 19 metų ir tarp vyrų, kuriems mažiau nei 25 metai. Jūs arba jūsų partneris galėjote užsikrėsti šia infekcija nuo ankstesnio partnerio/-ės ir apie tai nieko nežinoti. Kuo daugiau lytinių partnerių turite, tuo didesnė galimybė pagauti šį užkratą.

K. Kokiais testais galima nustatyti chlamidijų atvejį?

A. Lytiškai aktyvūs vyrai ir moterys iki 25 metų (o ypač iki 20 metų) turėtų pasitikrinti ar neturi chlamidijų, kai keičiasi jų partneriai. Toks testas padėtų įsitikinti, kad neturite infekcijos.

Jeigu jūs arba jūsų partneris susirūpinote, kad galite turėti chlamidijas, nedelsiant apsilankykite pas savo gydytoją. Galite nueiti į savo vietinį sveikatos centrą arba į lytinės sveikatos tarnybą (kaip pavyzdžiui, GUM (urogenitalinės medicinos) arba šeimos planavimo centrus). Tai specializuotos klinikos, dirbančios būtent su lytiškai plintančiomis infekcijomis.

Jūsų gidas apie lytinę sveikatą ir gerovę

Paslaugos čia teikiamos visiškai konfidencialiai ir galima apsilankyti tiesiogiai išvengiant pirminio vizito pas savo šeimos gydytoją. Vietiniai vaistininkai taip pat gali suteikti patarimų ir testavimo priemonių.

Testą atlikti yra labai paprasta ir nesudėtinga. Jei neturite jokių simptomų, paprastai jus paprašys pateikti šlapimo mėginėlį. Tais atvejais, kai simptomai egzistuoja, med. sesuo, gydytojas arba sveikatos patarėjas gali atlikti apžiūrą.

Panaudojant tepinėlį, jie paims ląstelių pavyzdį iš makšties arba varpos. Tepinėlių lazdelės atrodo panašiai kaip medvilniniai ausų krapštukai.

Mėginėlis paimamas vos per keletą minučių ir procedūra nėra skausminga, nors iš pradžių galite jaustis nepatogiai.

Moterys neturinčios jokių simptomų turės pasirinkimą pateikti savo šlapimo mėginėlį arba pačioms paimti ląstelių pavyzdžius iš makšties angos naudojant specialius tepinėlius.

Jeigu jūs labiau norėtumėte atlikti šlapimo testą, o ne makšties angos testą – pasakykite gydytojui arba med. seselei.

Kai kurios lytinės sveikatos klinikos ir vaistinės gali suteikti nemokamus chlamidijų testavimo rinkinius, kuriais galite patys pasinaudoti savo namuose. Reikės paimti šlapimo pavyzdį arba mėginėlį iš makšties angos, kuriuos galite nusiųsti paštu arba nunešti atgal į kliniką tyrimams atlikti. Jeigu jūsų rezultatai teigiami, jūsų gydytojas, sveikatos patarėjas ar vaistininkas suteiks tolesnių naudingų patarimų.

K. Ką daryti, jei aš turiu chlamidijas?

A. Testo rezultatus paprastai gaunate 7-14 dienų bėgyje. Chlamidijų infekciją galima lengvai pagydyti su antibiotikais – juos reikės panaudoti tiek jums, tiek ir jūsų partneriui/-iams.

Kartais gydymas bus suteiktas tučtuojau, nesulaukus testo rezultatų, jeigu pavyzdžiui, jūsų partneriui jau diagnozuota ši infekcija. Būtina atsižvelgti į sekančius faktus:

- Jums tikriausiai bus skirtas antibiotikas, kurį reikės išgerti viena doze, visą iš karto.
- Antibiotikai gali įtakoti oralinių kontraceptinių piliulių veiksmingumą.
- Jūsų dabartinis ir buvęs partneris/-iai bus taip pat pakviesti atvykti patikrinti sveikatą ir suteikti gydymą.
- **Nesantykiaukite lytiškai net ir naudojantis prezervatyvais** iki bus praėjus 1 savaitė nuo to laiko kai jūs ir jūsų partneris užbaigėte gydymo kursą. Sveikatos patarėjas arba med. sesuo pasikalbės su jumis praėjus keletui savičių po gydymo, kad įsitikinti, jog viskas gerai. Tai paprastai bus padaryta telefonu – jums paskambins jums patogiu laiku.
- Turėtumėte vėl patikrinti ar neturite chlamidijų praėjus 6 ar 12 mėn. Tai galima atlikti GUM (urogenitalinės medicinos) klinikoje, vaistinėje, arba apsilankius pas šeimos gydytoją.

K. Kodėl svarbus ankstyvas gydymas?

A. Jei infekcija bus negydoma, ji gali sukelti kitas dar rimtesnes problemas. Moterims, chlamidijos gali sukelti mažojo dubens uždegimą, vaisingumo

Jūsų gidas apie lytinę sveikatą ir gerovę

problemas (sunkumus norint pastoti) arba ektopinį nėštumą. Jei negydomi vyrai, infekcija gali išplisti į sėklides ir sukelti diskomfortą. Šios problemos pasitaiko retai, tačiau rizikos faktorius padidėja su kiekvienu pasikartojusiu chlamidijų užkratu.

K. Kaip galiu pasakyti savo partneriui, kad užsikrėčiau chlamidijomis?

A. Kai kurie žmonės gali jausti nerimą, pyktį, išgąstį ar gėdą, kai reikia pasikalbėti apie lytiniu būdu plintančias infekcijas su savo esamu ar buvusiu partneriu/-iais.

Jei jūsų chlamidijos testo rezultatai buvo teigiami, turite apie tai informuoti visus žmones su kuriais lytiškai santykiavote praėjusių 3 - 6 mėnesių laikotarpyje tam, kad ir juos būtų galima iširti. Lytinės sveikatos darbuotojai gali jums padėti suteikiant patarimus apie tai, kokius žmones reikia informuoti ir apie geriausius būdus su jais susisiekti. Jums leidus, jūsų klinikos darbuotojai gali susisiekti su jūsų partneriu/-iais arba pasiųsti jiems kvietimus su prašymu paskambinti į kliniką. Šis procesas vadinamas "partnerių pranešimu" arba "kontaktų ieškojimu". Darbuotojai paaiškins tam žmogui, kad yra galimybė, jog jie galėjo užsikrėsti LPI ir, kad jie turėtų atvykti pasitikrinti. Jūsų vardas nebus praneštas ir jūsų detalės bus saugomos visiškai konfidencialiai.

Niekas negali jūsų priversti pranešti savo partneriui/-iams apie tai kad užsikrėtėte LPI, bet tai yra labai rekomenduotina. Jei infekcija nebus diagnozuota ir gydoma, ji gali sukelti rimtas ligas.

K. Kaip geriausia apsaugoti nuo infekcijos?

A. Geriausias būdas išvengti visų lytiškai plintančių ligų, įskaitant chlamidijas, bei apsaugoti nuo ŽIV yra laikytis **saugesnio sekso** taisyklių.

Saugesnis lytinis gyvenimas

Lytiškai plintančios infekcijos (LPI) gali būti perduodamos vieno asmens kitam lytinių santykių metu, kai santykiaujate be apsaugos priemonių ar dalinatės sekso žaislais. LPI galima užsikrėsti ir dažnai nekeičiant lytinių partnerių. Tačiau galimybė užsikrėsti LPI yra didesnė, jeigu neseniai pakeitėte savo lytinį partnerį arba jeigu turėjote daugiau nei du lytinius partnerius 12 mėnesių laikotarpyje.

Saugus seksas – tai lytinis aktas, kurio metu naudojami prezervatyvai ir dantų dambos oralinio sekso metu, bei prezervatyvai su vandens pagrindu pagamintais lubrikantais analinio ir vaginalinio sekso atvejais. Šios priemonės padeda apsaugoti nuo infekcijos jūsų partnerį.

Prezervatyvus (sargius) galite gauti nemokamai iš lytinės sveikatos tarnybų, kaip pavyzdžiui, GUM (urogenitalinės medicinos) ir šeimos planavimo, bei jaunimui skirtų anoniminių paslaugų. Juos taip pat galima įsigyti daugumoje vaistinių ir prekybos centruose. Visuomet naudokitės kokybiškais prezervatyvais, kurie pažymėti Europos Tarybos kokybės ženklu.

Daugiau informacijos prašome ieškoti adresu www.sexualhealthscotland.co.uk arba prašome skambinti informacijos linijos telefonu 0800 121 4590.